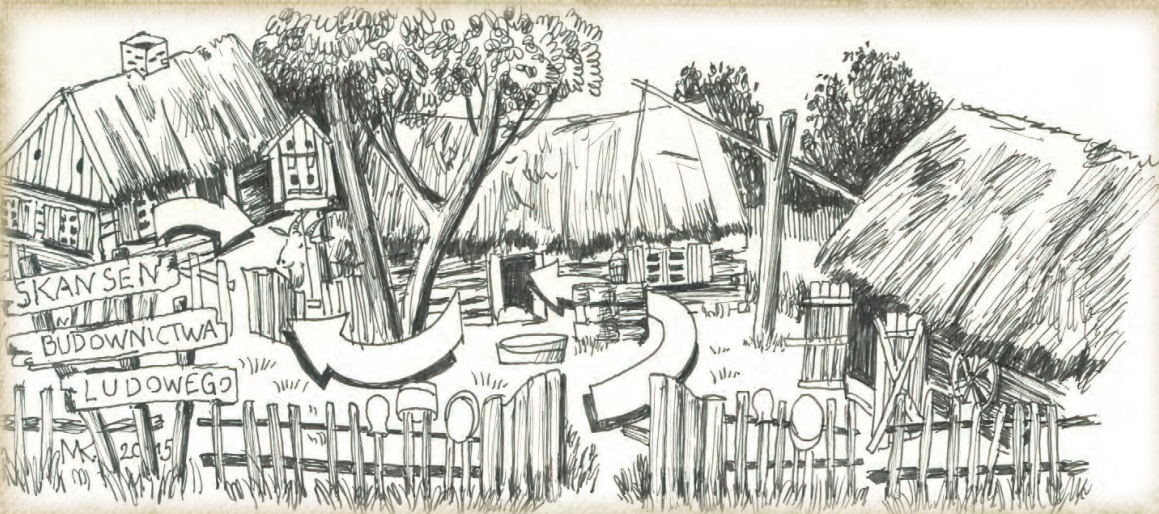

Skansen, w którym się znajdujesz,

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

5

--	--	--	--	--	--	--	--

23

prezentuje.

Zachodniej Wielkopolsce poświęcony,
Wolsztyn to centrum tej zony.

Osiemdziesiąte lata
to początku zwiedzania data.

Gdy furtkę już przekroczysz,
w stronę kasy kroki poczyń.
Nie zapomnij o bilecie,
a pamiątki masz tu przecie.

Budynek do epoki nawiązuje,
toaleta też się w nim znajduje.
W murze pruskim wykonany
i karpówkę na nim mamy.

Zejdź w stronę znaku na drzewie,
respektuj go nawet w potrzebie.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3

8

15

18

nałogowców się tyczy,

bezpieczeństwo i zdrowie się dla nas liczy.

Za nim po prawej furtka, to twoja droga,
a tam znajduje się karczmarza zagroda.

Właściciel miał wielkie poważanie,
jak na wieś to w bogatym żył stanie.
Idź wzdłuż z żerde* płotu,
a ze znalezieniem wejścia nie będziesz miał
kłopotu.

--	--	--	--	--	--

7 10 9

--	--	--	--	--	--

16

ten budynek pochodzi,

do sieni się najpierw wchodzi.
Podłogę cegłą wyłożono,
za drzwiami żarno* ustawiono.

Kamień miazdżył ziarno,
tutaj mąka nigdy nie poszła na marno.
Chleb i placki z niej wypiekano
i w gospodzie je spożywano.

W sieni stoją też dwa urządzenia,
które służyły do masła robienia.
Centryfuga mleko oddzielała,
żeby kobita śmietanę miała.
I maselnica. Samo się nie zrobiło,
masło do smarowania pajdy służyło.

*Żerdka – długa tyczka drewniana

*Żarno – urządzenie do ręcznego mielenia zboża

Poszukaj przestronnej sali,
w której goście chętnie się spotykali.
Karczma to informacji siedlisko,
to tu można było dowiedzieć się wszystko.
Dzisiaj wyczytasz to w Internecie,
co ludzie tutaj słyszeli o świecie.

Goście zacie się bawili,
dobrze zjedli i wypili.
I nic dziwnego, że w takiej chwili
ciekawe legendy tworzyli.

Karczmarz przy wyszynku* pracował
i gości alkoholem częstował.
W ścianie jest szafa wnękowa,
gdzie się butle i kufle chowa.

Lepsi goście siedzieli za drzwiami,
które są zdobione

--	--	--	--	--

 krzyżami.

17 1

Cieśla zostawił rozetkę na belce stropowej
jako znak swojej roboty firmowej.

Gdy praca karczmarza się kończyła,
szedł do izby, gdzie rodzina była.
W kuchni życie się toczyło:
tu się jadło, spało, myło.

Nad łóżkiem obrazki święte wisiły
i nad domem karczmarza czuwały.
Gospodyni makatki wyszywała
i sentencje na nich umieszczała.

Na przykład: „Ach jak

--	--	--	--

 i nie winny

14

--	--	--	--

4

--	--	--	--	--	--

6

--	--	--	--	--	--

12

--	--	--	--	--	--	--	--

13

Na środku izby tkwi „maszyna”,
w której dziecko chodzić zaczyna.
Konika na biegunach też miało,
na nim często się kołysało.

W drugiej izbie głównie spano
i dobytek tam trzymano.

*Wyszynk – miejsce sprzedaży napojów
alkoholowych

Za wózkiem szafę umieszczono,
zielono-żółtym rombem ją ozdobiono.
Charakterystyczny wzór wykorzystywany
w zachodniej Wielkopolsce, był bardzo lubiany.

Opuścić gościnne progi już możesz,
podejdź do studni stojącej na dworze.
Jest ona wyjątkowa:
ośmioboczna i zrębowa.

Od XVIII wieku używana

i w miejscowości

--	--	--	--	--	--	--	--

20 22
wybudowana.

Gdy gospodarz w karczmie bawił,
konie w stajni pozostawił.
Po dwóch stronach wozy stały,
przeznaczenie różne miały.
Jeden elegancki od święta wyprowadzano,
a pozostałe do pracy często używano.

Odwróć się tyłem do stajni z wozownikami
i do budynku z

--	--	--	--	--	--

2

przejdź pod lipami.

Domek parobka był bardzo ubogi,
po pracy na przycy prostował on nogi.

Na polecenie karczmarza nad wodę pomykał
i rybę na oścień* na obiad chwycił.

Tuż obok trzęsła się stodoła,
gdy uruchamiano sieczkarni koła.
W sásieku* młocarnia pracowała
i ziarno z kłosów wytrząsała.
Stodoła miejscem magazynowym była
i za schronienie dla plonów służyła.

Gdy opuszczasz zagrodę prawie,
zobaczysz jeszcze wielkie grabie.
Wyjść z karczmy nadszedł czas,
przez znaną furtkę przejdiesz jeszcze raz.

*Oścień – narzędzie – ostre widełki osadzone
na drewnianym trzonku – służące do połowu ryb

*Sásiek – miejsce na zboże w stodole

Z lewego kierunku wynika,
że powita Cię zagroda półrolnika.
Gdy przekroczysz jej progi,
po prawej do sieczkarni zanosą Cię nogi.

Przy producencie znajdziesz niemieckie słowo:

--	--	--	--	--	--

 jest napisane, a znaczy Kębłowo.
19

W zaborze pruskim wyprodukowana,
polskim nazwiskiem sygnowana.

Budynki wyglądają wyjątkowo,
bo są ustawione szeregowo.
Chata jest trzciną pokryta,
a część gospodarcza słomą poszta.

Podejdź do chaty, której szczeliny
uzupełniane są za pomocą gliny.

--	--	--	--	--	--	--	--

 to nazwa miejscowości,
21 11

w której półrolnik Cię teraz ugości.
Wejdź do niewielkiej sieni,
która na biało-niebiesko się mieni.
Zajrzyj do kuchni, gdzie koszt peńen szyszek,
a obok niego łapka do myszek.

Po lewej drewniane drzwi w kominie,
w środku wędzarnia – miejsce dla szynek.
A jak były lepsze czasy,
po prawej jest szpryca do kiełbasy.

Z sieni skręć w lewo, gdzie pomysł wyjątkowy:
dwie izby ogrzewał jeden piec kaflowy.
Ściany są typowo zdobione:
wzory wałkiem były tłoczone.

Kołyśka jest jak wszystko zabytkowa.
Nie ruszaj, bo odpadnie głowa.
Wcześniej za drzwiami dzieci swój pokój miały,
a teraz widzisz jak nasze babki tkwały.

Len, konopie podstawowym surowcem były
i do tkania ubrań służyły.
Lecz najczęściej wełnę używano,
dlatego w zagrodzie owce chodowano.

Już teraz wyjść z chaty możesz.
Czego nie zrobisz ręcznie, kierat* Ci pomoże.
Koń wkoło chodził pomału
i moc do maszyn przekazywał za pomocą wału.

W oborze kozy i inne zwierzęta dobrze się mają,
a w gołębniku gołębie mieszkają.

Tak żywot był przez etnografów opisywany.
Skansen –

--	--	--	--	--	--	--	--

--	--

--	--	--	--	--	--	--	--

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

 zwany.
15 16 17 18 19 20 21 22 23

W miejscu, gdzie pies szczeka,
skarb na Ciebie czeka.
Pamiętaj, by go na miejsce odłożyć,
bo inni też chcą pieczętkę przyłożyć.

*Kierat – urządzenie do napędu maszyn rolniczych
poruszane przez zwierzęta w zaprzęgu

Miejsce na skarb

Więcej questów znajdziesz na:
www.regionwielkopolska.pl
www.questy.com.pl
www.questing.pl

Tematyka

Wyprawa prowadzi po Skansenie Budownictwa
Ludowego Zachodniej Wielkopolski w Wolsztynie.
Obejmuje dwie zagrody: karczmarza i półrolnika.

Gdzie to jest?

Wolsztyn leży w zachodniej części województwa
wielkopolskiego przy drodze krajowej nr 32 pomię-
dzy Poznaniem a Zieloną Górą.

Wyprawa rozpoczyna się przy furtce Skansenu na
ulicy Bohaterów Bielnika 26.

Godziny otwarcia:

w sezonie turystycznym od 15 kwietnia do 15 października:
wtorek-sobota: 9:00–17:00 (kasa czynna do godz. 16:00),
niedziela: 12:00–17:00 (kasa czynna do 16:00).

poza sezonem turyst. od 16 października do 14 kwietnia:
wtorek-piątek: 10:00-14:00,
sobota, niedziela, poniedziałek: skansen nieczynny.

Na czym to polega?

W czasie wędrowki uczestnik zabawy rozwiązuje
zadania i zagadki, które doprowadzą do ostatniego
punktu, w którym jest ukryty „skarb” w postaci
pieczęci. Przstawmy ją poniżej w miejscu na skarb
i schowajmy do skrzyni skarbów dla innych
uczestników zabawy.

Czas przejścia: ok. 45 minut

Autorzy: Mariusz Przybyła, Danuta Sawicka, Tomasz Żak.
Opieka merytoryczna i projekt serii:
Wojewódzka Biblioteka Publiczna i Centrum Animacji
Kultury w Poznaniu

Opiekun wyprawy: Marta Nowicka, Skansen Budow-
nictwa Ludowego Zachodniej Wielkopolski,
tel. 68 384 26 19 (w godzinach otwarcia Skansenu).

Grafika: Mateusz Kaźmierczak.

Partnerzy:

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA
I CENTRUM ANIMACJI KULTURY
W POZNANIU

INSTYTUCJA KULTURY
SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Wolsztyn

MUZEU
REGIONALNE
W WOLSZTYNIE

Wolsztyn 2015

Wielkopolskie Questy

WOLSZTYN – od karczmarza do półrolnika (część I)

